

ЗАСТОСУВАННЯ КОУЧИНГУ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Яндола К.О.

*Харківський національний університет Повітряних Сил
імені Івана Кождуба, м. Харків*

Реформування сучасної освітньої системи обумовлено низкою факторів та причин. Значний вплив здійснюють світові освітні тенденції, такі як: фундаменталізація, демократизація, інтеграція, гуманізація, глобалізація. Наслідком їхнього впливу є, в тому числі, привернення уваги до компетентностей, про які ще десять років тому майже не згадували. Однією з таких компетентностей є критичне мислення.

Критичне мислення передбачає наявність та демонстрацію таких вмінь та навичок: міркувати, зіставляючи різні явища та роблячи висновки; відрізняти факти від думок; знаходити потрібну й виявляти недостовірну інформацію, аналізувати та систематизувати її; вчитися приймати рішення усвідомлено, а не тому, що «так хтось сказав, або зробив»; перетворювати факти, інформацію, емоції у щось цілісне та упорядковане; виходити за межі загального знання; робити вибір свідомо та самостійно. І якщо спочатку ця компетентність позиціонувалась, як soft-skills, то зараз вона вже є невід'ємною складовою hard-skills.

В сучасній науковій літературі пропонуються як підходи та технології, які допомагають розвивати навички критичного мислення самостійно, так і поради науково-педагогічним працівникам щодо того, як конструювати навчальне заняття за допомогою технологій критичного мислення. В останньому випадку пропонуємо особливу увагу звернути на коучингові технології.

Спільні сторони технологій коучингу та розвитку критичного мислення, на наш погляд, чітко підмічені С. Романовою при визначенні парадигми коучингу як особливого стилю навчальної взаємодії. Отже, доцільність застосування коучингу для розвитку критичного мислення базується на наступних препозиціях: люди здатні змінюватися лише в тих випадках, коли самі захочуть цього і готові до цього; наші переконання щодо власних можливостей, на пряму пов'язані з нашими досягненнями; те, як ми визначаємо успіх, здійснює прямий вплив на наші досягнення; ми обмежуємо наш потенціал рамками наших переконань (наприклад, передбачаючи, що певні речі неможливі через зовнішні або ситуаційні бар'єри); люди вчаться лише тоді, коли дійсно залучені в процес; ми можемо вчитися за допомогою всього, що ми робимо, проте навчання відбувається лише тоді, коли ми мислимо і будуємо плани на майбутнє; для того щоб допомагати іншим, ми повинні безперервно прогресувати самі.

Серед коучингового інструментарію слід визначити техніки активного слухання, застосування метапрограм, шкалування, «Колесо життєвого балансу», технологію роботи по логічним рівням Уолта Діснея, технологію GROW тощо.